

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:

Sak:

Oppretting av fellesgradsprogrammet *Joint Master's Programme in Nordic Urban Planning* i samarbeid med Roskilde universitet og Malmö universitet

Innstilling til vedtak:

1. Universitetsstyret godkjenner oppretting av *Joint Master's Programme in Nordic Urban Planning* med oppstart høsten 2019. Programmet er engelskspråklig og skal tilbys som en toårig fellesgrad i samarbeid med Roskilde universitet og Malmö universitet. Det årlige opptaket er i startfasen begrenset til 40 studenter.
2. Finansiering av utvikling og noe drift av masterprogrammet gjøres gjennom bevilgning fra Nordisk Ministerråd. Øvrige kostnader som UiT er ansvarlig for dekkes innenfor Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning sin eksisterende budsjetttramme.
3. Rektor, eller den rektor bemyndiger, gis fullmakt til å signere samarbeidsavtalen med Roskilde universitet og Malmö universitet på vegne av UiT.
4. Fakultetet bes om å følge opp universitetsdirektørens merknader, og om å rapportere til universitetsdirektøren innen 1.10.2021 om status for oppfølging av fellesgradsprogrammet etter fullføring av første programperiode.

Bakgrunn

I denne saken legger universitetsdirektøren fram forslag om opprettelse av *Joint Master's Programme in Nordic Urban Planning*, et toårig engelskspråklig masterprogram (120 studiepoeng)¹ i byplanlegging, tilbudt som fellesgrad i samarbeid med Roskilde universitet (RUC) og Malmö universitet (MU). Programmet er i startfasen dimensjonert for 40 studenter.

Fagmiljøet i samfunnsplanlegging ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning (HSL-fak) har lenge hatt et samarbeid om forskning og utdanning med RUC. RUC har på sin side hatt et langvarig samarbeid med det aktuelle fagmiljøet ved MU. Høsten 2015 søkte institusjonene Nordisk Ministerråd om midler til opprettelse av det omsøkte fellesgradsprogrammet, og ble gjennom ministerrådets program «Nordic Master Programme» innvilget 1,5 million DKK til utvikling og noe drift. Dekan ved HSL-fak har den 16.05.2018 på fullmakt fra fakultetsstyret godkjent studieplanen og vedtatt å søke om å opprette

¹ Studieprogrammet utgjør ved RUC og MU 120 ECTS (European Credit Transfer System). 1 ECTS=1 studiepoeng.

studieprogrammet med oppstart høsten 2019 (*vedlegg 1*). Igangsetting forutsetter positivt vedtak ved alle institusjonene, og programmet er allerede godkjent ved RUC og MU.

Kort om forslaget til studieprogram

RUC skal lede samarbeidet (konsortiet), og har ansvar for opptak av studentene.

Masterprogrammet skal gi bred kunnskap om byplanlegging i en nordisk kontekst og det skal gi fordypet innsikt i å analysere, utvikle og iverksette planprosesser og strategier basert på forskningsbasert kunnskap om byutvikling. All undervisning, eksamen og informasjon om studiet gis på engelsk.

Emnene som tilbys i første semester (30 studiepoeng) er obligatoriske for alle studentene, og tas ved RUC. I andre semester skal studentene velge et løp (30 studiepoeng) ved ett av de tre universitetene, og de anbefales videre å skrive sin masteroppgave (30 studiepoeng) ved samme universitet i det fjerde semesteret. I tredje semester skal studenten avlegge 15 studiepoeng ved MU, og deretter forflytte seg til UiT og ta 15 studiepoeng der. Studentene som velger løpet ved RUC eller MU vil som et minimum avlegge 15 studiepoeng ved UiT. Velger de løpet ved UiT, vil de avlegge 75 studiepoeng her.

For ytterligere informasjon om studieprogrammet, vises det til *vedlegg 2*.

En sammenstilling av de krav og retningslinjer som gjelder for oppretting av nye studieprogram generelt, og nordiske fellesgradsprogram spesielt, er gitt i sak 29/18 som universitetsstyret behandler i samme møte, og gjentas derfor ikke her.

Universitetsdirektørens vurderinger

Joint Master's Programme in Nordic Urban Planning svarer til flere mål og strategier - både nasjonalt, institusjonelt og fakultært. Det omsøkte fellesgradssamarbeidet danner grunnlag for å tilby et nordisk og internasjonalt perspektiv på byplanlegging, og et studiemiljø som sikrer byutvikling og byplanlegging på tvers av lokale, regionale og nasjonale nivå. RUC har ekspertise på byutvikling og globalisering av storbyer i relasjon til velferd, mobilitet, immigrasjon, bæredyktighet, minoriteter, sosial innovasjon og sosial romslighet. MU har spesialkunnskap om aktuell økonomisk krise i eiendomsmarkedet, økonomiske rammebetingelser for byutviklingen samt sosial bæredyktighet i planleggingen. UiT bidrar innen områdene kultur, steder, planleggingsteori, lokalt demokrati, bæredyktighet, samt planlegging og utvikling av arktiske områder. Universitetsdirektøren finner det godgjort at studieprogrammet gitt som en nordisk fellesgrad vil heve det faglige nivået og gi vesentlig merverdi.

Universitetsdirektøren vil berømme fakultetet for å ha påtatt seg et særdeles ressurskrevende utviklingsarbeid. Samarbeidet mellom partene om dette programmet har pågått siden 2015 og har vært krevende. Vesentlige mangler knyttet til påkrevde forhold for oppretting av en fellesgrad har forsinket prosessen. Ut fra en helhetsvurdering vurderer universitetsdirektøren det slik at det fortsatt er knyttet risiko ved å igangsette studieprogrammet. Betenkelighetene knytter seg i hovedsak til hvorvidt dette fellesgradssamarbeidet vil være bærekraftig for UiT, og om samtlige påkrevde forhold fortsatt er tilstrekkelig avklart. Det at programmet allerede høsten 2017 ble godkjent i Danmark og Sverige, kompliserer saken, men gjør det samtidig viktig å få slutført behandlingen ved UiT.

I forkant av at saken nå legges frem for universitetsstyret har fakultetet og universitetsdirektøren samarbeidet tett i en grundig prosess hvor en hel rekke krav og forhold relatert til studieprogrammet, studieplanen, fagmiljøet og samarbeidsavtalen er blitt gjennomgått

Fakultetet har i etterkant av sin opprinnelige søknad av 16.05.2018 oversendt oppdatert og supplerende informasjon som bidrar til å avklare noen av usikkerhetsmomentene. Universitetsdirektørens innstilling i denne saken baserer seg på dette. Universitetsdirektøren har ut fra dette følgende merknader:

Relevans: Det er utarbeidet en strategi og materiale til bruk i arbeidet med å rekruttere studenter. Fellesgrader er etterspurte og uteksaminerte kandidater vil være attraktive på arbeidsmarkedet. RUCs markedsanalyse gjort i Danmark slår fast at det vil være behov for utdanningen i flere yrkessammenhenger i offentlig og privat næringsliv. Universitetsdirektøren finner det godt gjort at programmet også har stor relevans for norsk arbeidsliv. Uteksaminerte kandidater vil også kvalifisere for videre utdanning på ph.d.-nivå.

Gjennomføring av programmets mobilitetsplan: At studentene forflytter seg mellom de samarbeidende institusjonene, ivaretar i utgangspunktet krav til fysisk mobilitet i fellesgrader. Forflytning av et helt studentkull midt i et semester, er derimot svært utfordrende - både med tanke på fakultetets økonomi og ressursbruk, studentenes økonomi, mulighet for visum for tredjelandsstudenter² og tilgang til bolig. Tilgangen til bolig i Tromsø til et potensielt stort studentkull midt i et høstsemester, er svært begrenset. For at studentene skal ha mulighet til å skaffe seg bolig gjennom Samskipnaden, må de søke i forkant av semesteret. Tomgangsleie³ må betales av fakultetet for den tiden hyblene står tomme i Tromsø, i tillegg til at studentene har boutgifter i Sverige i første halvdel av dette semesteret. Universitetsdirektøren forutsetter at fakultetet tar høyde for denne potensielle kostnaden i sine budsjettplaner.

Det at studentene selv velger studieløp er uforutsigbart og kan medføre en skjevfordeling av studentene mellom institusjonene. Universitetsdirektøren anbefaler at institusjonene legger sterkere føringer for fordelingen av studentene. Dette vil gi større forutsigbarhet for alle parter med tanke på beregning av ressursbruk og økonomi.

Universitetsdirektøren kan ikke se at partene har gjort tilstrekkelige vurderinger av studieprogrammets mobilitetsplan. HSL-fak har i ettertid orientert om at det nå vurderes å endre programstrukturen. Fakultetet framholder imidlertid at dette ikke er mulig å få til innen oppstart høsten 2019. I tråd med de føringer som er gitt for nordisk master, anbefales det at studentene avlegger minimum 30 studiepoeng ved hver av de samarbeidende institusjonene. Dersom studentene oppholder seg i mer enn tre måneder og avlegger 30 studiepoeng ved UiT, vil dette også utløse utvekslingsmidler, i tillegg til studiepoengmidlene, og således styrke studieprogrammets økonomi. Universitetsdirektøren forutsetter at det tas initiativ til å gjøre strukturelle endringer av studieprogrammet som skal være gjeldende fra og med andre studentkull, og som sikrer studentene hele semester ved hver institusjon.

Gradstildeling og vitnemålsutstedelse: Kunnskapsdepartementet forutsetter at det foreligger avtale om gradstildeling og vitnemålsutstedelse *før* igangsetting av fellesgradsprogrammer.⁴ Universitetsdirektøren mottok ikke tilstrekkelig klargjørende informasjon om dette før helt nylig. I henhold til denne informasjon skal institusjonene tildele grad og utstede vitnemål for studentene avhengig av hvilket løp de velger. Det vil si at UiT skal være gradsgivende institusjon og tildele

---

² Med tredjelandsstudenter menes studenter fra land utenfor EU, EØS og Sveits.

³ Tomgangsleie er husleie til Samskipnaden som må betales for den tiden hybelen står tom fram til ankomst. I høstsemesteret beregnes husleie f.o.m. 1. august. For anslagvis 40 studenter som skal være i Tromsø i 8 uker, vil tomgangsleien beløpe seg til rundt NOK 240 000. Det baserer seg på følgende estimat: NOK 4000 per md. x 1,5 md. x 40 = NOK 240 000.

⁴ § 4-2 (1) i [Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning](#)

vitnemål for de studentene som eventuelt velger UiT-løpet. Tilsvarende gjelder for MU. I tillegg til dette skal RUC tildele grad og utstede vitnemål for *alle* studenter. HSL-fak har på spørsmål fra universitetsdirektøren muntlig bekreftet at RUC har hatt løpende kontakt med Nordisk Ministerråd om denne ordningen for gradstildeling og vitnemålsutstedelse, og universitetsdirektøren forutsetter at dette vil bli gjort innenfor gjeldende regelverk for Nordisk Master.

Samarbeidsavtalen: Det er en forutsetning for norske institusjoners deltakelse i fellesgradsprogrammer at det foreligger en samarbeidsavtale (konsortiumavtale) som regulerer ansvarsforholdet mellom partene i henhold til krav gitt av Kunnskapsdepartementet⁵. Fakultetet har nylig oversendt et tilnærmet ferdig utkast til avtale som i stor grad oppfyller gjeldende krav. Universitetsdirektøren forutsetter at avtalen ferdigstilles i henhold til kravene i god tid før studieprogrammet starter opp.

Økonomi: Kostnadene for studieprogram som tilbys som fellesgrad er ofte betydelig høyere enn for ordinære studieprogram. At det er økonomisk mulig å eie og drifte en fellesgrad for fakultetet i samarbeid med RUC og MU, samt at kostnadene blir mulige for studentene å bære, er avgjørende for om *Joint Master's Programme in Nordic Urban Planning* vil være bærekraftig.

Det framgår av ettersendt informasjon fra HSL-fak at midlene fra Nordisk Ministerråd er på inntil 1,5 millioner DKK, men dette er avhengig av antall studenter på programmet. Midlene skal blant annet bidra til å dekke noen av kostnadene knyttet til utvikling og administrasjon av programmet, studentstipender og mobilitet (*vedlegg 2*). Det fremgår av sakens dokumenter at RUC, som konsortieleder, skal ha en langt større andel av tildelingen enn MU og UiT.

UiT har ikke anledning til å kreve skolepenger eller gjøre bruk av innbetalte skolepenger til RUC.⁶ RUC vil ha en økonomisk fordel framfor MU og UiT, siden de i henhold til dansk lovgivning vil kreve skolepenger gjennom hele studieløpet, også når studentene oppholder seg ved UiT eller MU. Det framgår ikke av dokumentene i saken hva skolepengene vil beløpe seg til. Midlene fra Nordisk Ministerråd er begrenset og vil ikke dekke alle kostnader for driften av studieprogrammet. HSL-fak har estimert at de vil få til sammen rundt 1,5 millioner NOK i resultatmidler per studentkull. Universitetsdirektøren er fortsatt usikker på om fakultetet har gjort tilstrekkelig grundige vurderinger av utgifter og inntekter. Fakultetets redegjørelse tas til etterretning og universitetsdirektøren forutsetter at det er tatt hensyn til økonomiske ulikheter slik at programmet er bærekraftig for alle parter.

Krav til fagmiljø: Samtlige fagpersoner som utgjør fagmiljøet ved UiT, har sin hovedstilling her. Ved RUC og MU er størstedelen av det aktuelle fagmiljøet ansatt i hovedstilling ved de respektive institusjonene. Det særskilte fellesgradskravet om andel ansatte i hovedstilling, er dermed innfridd. Totalt 6 ansatte ved UiT, 3 professorer og 3 førsteamanuenser, skal bidra inn i dette studieprogrammet. Universitetsdirektøren forutsetter at fagmiljøet er riktig dimensjonert både når det gjelder størrelse og faglige bredde, samt fyller krav til kompetanse og stabilitet med henblikk på både studieprogrammets egenart, studenttall og den undervisning samt FOU som fagmiljøet skal levere. Fakultetet har ikke dokumentert dette særskilt, men universitetsdirektøren er for øvrig trygg på at det samlede fagmiljøet vil kunne vise til dokumenterte resultater på høyt nivå, og fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt.

---

⁵ § 4-2 (1) i [Forskrift om kvalitets sikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning](#)

⁶ Dette er regulert i [Lov om universiteter og høyskoler](#), §7 om Egenbetaling

Øvrige vurderinger: Universitetsdirektøren vurderer det slik at HSL-fak har redegjort tilstrekkelig for vesentlige forhold som knytter seg til selve studieplanen, studieprogrammets faglige nivå, utforming av læringsutbyttebeskrivelser, faglig programledelse og samhandling med arbeids- og næringsliv.

UiT opprettet i 2017 et norskspråklig fellesgradsprogram i landskapsarkitektur, med tilhørende fagmiljø, som *kan* være faglig relatert til dette omsøkte masterprogrammet i byplanlegging. Fakultetet har i sin oversendelse ikke gjort noen vurderinger om eventuelt faglig samarbeid eller potensielle synergier mellom disse studieprogrammene og/eller fagmiljø, og universitetsdirektøren ber HSL-fak om å følge opp dette.

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Seksjonsleder Sigrid Ag og seniorrådgiver Ingvild Svestad, Avdeling for utdanning.

Vedlegg:

1. Søknad fra Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning av 16.05.2018.
2. Ettersendt dokumentasjon fra Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning.